

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון צ'

יו"ט שבועות
ופרשת נשא בארה"ק
תשפ"ג

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הרה"ח ר' שמואל ווייסבראד שליט"א

בני ברק

לע"ג חותנו הרה"ח ר' מאיר ב"ר יעקב שכטר ז"ל

יארצייט י"א סיוון

תוכן העניינים

- ליל יו"ט א' דשבעות תשפ"ב
- מילכיגע קידוש תשפ"ב
- ליל יו"ט ב' דשבעות תשפ"ב
- נעילת החג
- ליל ש"ק במדבר תשפ"ג
- של"ס במדבר תשפ"ג
- מוצש"ק במדבר תשפ"ג/ הרה"ק
- בעל אמרי אמת מגער זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאוו רחוב חזון איש 78

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

חיפה

אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

יז"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

ליל א' דשבועות

ליל א' דיו"ט שבועות תשפ"ב לפ"ק

משכורתך 'שלימה', כי בזה תגיע לכל השלימות ולשכר כל המצות.

ובספה"ק בני יששכר (סיון ח, ג) מקשה וכי למה לא תקבל את משכורתה שלימה, עד שהוצרך בועז להתפלל עליה שלא יחסר שכרה. ומפרש דרך דרוש, עפ"י מה דקיי"ל (קידושין יז.) דעבד עברי שחלה ג' ועבד ג', אינו חייב להשלים, ופועל ושכיר שנאנס במקצת מזמן השכירות, אינו נוטל שכרו אלא כפי זמן השכירות שעבד בפועל. ובפשטות הביאור הוא מפני שעבד קנוי גופו לכל המלאכות שיכול לעשות, ולכן אם חלה הרי זה הפסד לבעה"ב (ואף שלכאורה שייך סברא זו גם בחלה שש, ע' ריטב"א שם), משא"כ פועל הרי זה

ישלם ד' פעלך ותהי משכורתך שלימה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו (רות ב, יב). בספה"ק תפארת שלמה ביאר כי בכל המועדים יש בהם מצוות פרטיות כגון אכילת מצה בפסח, לולב בסוכות וכדומה, וזמנה של מצוה זו איננו בזמנה של זו. וכל דבר ודבר בעתו מה טוב. אך ביום הזה זמן מתן תורתנו יש מעלה יתירה, שמקבלין בו את כל התרי"ג מצות יחד.

ובזה מפרש מה שנאמר ברות, אשר הגיעה עתה להתגייר, נמצא שמקבלת על עצמה, לא רק מצוה פרטית, אלא את כל מצוות ה', מפני אשר באת לחסות תחת כנפיו, הרי זו קבלה של כל התורה כולה, לכן כתיב בה, ותהי

מוריד מן השכר מחמת האונס, כי חפץ חסד הוא, לטוב לנו כל הימים.

*

בגמרא (פסחים סח:) **הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. וברש"י**, שישמח בו במאכל ומשתה, להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו. ובקדושת לוי כתב דבחג הפסח האדם שמח כי יצא מעבודת לחרות, שהוא שמחה גם על טובה גשמית, שבני ישראל ניצלו מהמצריים אשר יסרו אותם בשבטים על אשר לא הספיקו את מכסת העבודה וכו', אך בחג השבועות, שהשמחה הוא על נתינת התורה שהוא רק טובות רוחניות, לזכות לחיי העולם הבא, בזה קשה לגוף לשמוח, כיון שאינו ענין גופני כלל, לזה אמרו לנו חז"ל דלכו"ע בעצרת בעינן נמי לכם, שיש לגוף נמי לשמוח, כי התורה הוא גם טוב בגשמיות, כי גם עולם הזה הוא רק למי שמקיים תורה ומצוות, כי מי

ענין של שכיר, שתשלומיו הם לפי מעשיו. והנה כתב החיד"א **וצ"ל** (ספר כסא דוד) דדרשו **בגמ'** (בבא מציעא פג:): יצא אדם לפעלו וכו', יצאו הצדיקים לקבל שכרם וכו', היינו שהצדיקים דומים לפועל, ולפי זה בימים שלא יכלו לפעול ולעבוד את ה' כראוי מחמת אונס, אין מגיע להם שכר חלף עבודתם.

אך הקב"ה ברוב טובו וחסדו משלם שכר טוב גם על האונס, כאילו עבדו בפועל, כמו שאמרו (ברכות ו.) חישב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. ובזה יתפרש ברכת בועז לרות, שתדע את רוב חסדי ה' שאחר שקיבלה עליה עול מצוות תקבל שכר טוב גם בזמן שלא תוכל לקיים רצונו מחמת אונס, וזהו ישלם ה' פעלך, אף שעובדים אותו כדין כפועל, בכל זאת, ותהי משכורתך 'שלימה', מעם ה' אלקי ישראל כי אין

עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים, ואביא אתכם אלי, וכפי שפירש הרה"ק ר' לייבעלע אייגר זי"ע שהנשר רומז לרחמים, כדאיתא ברש"י שהנשר רחמני על בניו, ו'נשרים' לשון רבים מרמז לנו, שמנהיגם ברחמים גדולים ומרובים, ע"כ, וכן המשך הכתובים, והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ.

ותוכן תירוצו כיון שרוצה הקב"ה בטובתינו, לכן מורה לנו לעובדו באהבה וגם ביראה, לכן נכתבו באופן שרמוזים בפסוקים אלו ב' הדברים משולבים יחד, אהבה ויראה, כגון 'אתם ראיתם וגו' אשר עשיתי למצרים', בזה הראה מצד אחד, בחינת האהבה וחיבה, שכל המופתים אשר עשה למצרים עשה בשבילנו, אך יש בזה גם רמז יראה, כי באומרו אשר עשיתי למצרים, פירושו כי העובר על מצות ה',

ששקוע בתוך הבלי עולם הזה אין לו את השמחה האמיתית בעולם הזה, וגם זאת אשר מי שמקיים התורה גם יודע להעלות כל דבר לקדושה כגון כל אכילה הוא כדי לקיים מצוות הבורא ועל כן אינו מתגשם מעניני עולם הזה.

*

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל (יתרו יט, ג). וברש"י לבית יעקב, אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל, לזכרים יגיד דברים קשין כגידין. ובאור החיים הקדוש הקשה הלא לא מצינו שאמר ה' בדבריו ב' מיני שליחות, אלא לשון אחד לכולם יחד וכו'. ועוד מוסיף להקשות בלשונו ה' ה' רואה דברים קשים בדברי ה' לאנשים, אלא 'דברים המחיים את הנפש'.

כי באמת כל דברי ה' המה רק דברים טובים ונעימים, כגון 'אתם ראיתם אשר

נקום ינקם כאשר נעשה למצרים, וזו מעורר יראת העונש, עכת"ד.

אך כדאי להביא גם את ההקדמה והפתיחה של האוה"ח הק' לתירוץ זו, וזל"ק, וקודם אקדים המושג אצלינו מכל התורה, (היינו שאין על זה ראייה מפסוק אחד, אלא זה דבר שמתקבל 'מכל התורה כולה') כי האדון אלוקי ישראל מדותיו הם להטיב, ויותר מחשק המקבל חשקו להטיב, וזה לגודל הפלגת בחינת טובו, ויותר מהמה לבני ישראל, ומתחכם הוא יתברך להרבות שכרנו וטובתנו כי זה הוא אשר יחפוץ ה'.

*

במדרש רבה (יתרו כח ה) בא וראה שאין מדותיו של הקב"ה כמדת בשר ודם, מלך ב"ו אינו יכול להיות עושה מלחמה ולהיות סופר ומלמד תינוקות, והקב"ה איננו כן, אתמול בים כשעושה

מלחמה נאמר ה' איש מלחמה, ובמתן תורה ירד ללמד תורה לבניו, ע"כ. ובמפרשים הביאו על כך מאמר הגמ' (ע"ז יז:): **אי סיפא לא ספרא ואי ספרא לא סיפא.**

וה**אבני נזר** ביאר מאמר זה על פי עובדא, כשהיה בימי עלומיו והיה בבית חותנו הרה"ק **מקאצק זי"ע**, ולא הרגיש בטוב, והזהירו אותו הרופאים שבזמן מחלתו לא ילמד כלל, על כן הביט בס' **בחינת עולם** שהו ספר מוסר שחיברו ר' **ידעי' הפניני**, פעם בא חותנו הרה"ק מקאצק זצ"ל לבקרו וראה שלומד בספר זה, אמר לו, וואס טוט דער 'בחינת עולם' ער איז מהבל די וועלט, דער שכל פארשטייט דאס, אבער דער גוף וויל דאך אבער נישט, א בלאט גמרא מאכט דאס פלייש, זאל אויך אזוי ווערן, עכדה"ק, כלומר שלימוד התורה מזכך את חומר הגוף.

הארת המוח אל הלב. וזה הביאור, אי סייפא אם תראה באחד שהגוף שלו חלוק מן המוח, תדע דלא ספרא, שאינו לומד, ואי ספרא, לא סייפא, עכדה"ק.

והנה מיתת סייף היא התזת הראש מן הגוף, וזה רומז שאף כשמבין היטב מה ראוי לעשות, מ"מ כשבא לידי מעשה נמשך אחר התאוה, ואין השכל מאיר לתוך הלב, אמנם ע"י התורה נמשך

מילכיגע קידוש

יו"ט א' דשבועות תשפ"ב לפ"ק

הוא חתן, וכיון דמוחלין לחתן וודאי מוחלין גם כן לכלה, כיון דנשואים זה לזה, נמצא דהיה נשואין בשבועות, ואנו בבחינת 'כלה' על כן נמחל לנו עונותינו, אם כן זהו רומז ליום הכפורים, דבשבועות יש מחילת עוונות, עכל"ק.

ובאמת הוא מפורש בחז"ל (ירושלמי ראש השנה כא.) אמר להן הקב"ה, מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם.

ועל פי דבריהם יתבאר לנו טעם לאכילת מאכלי חלב, שנאמר (ישעיה א, יח) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וגו', והנה בחלב מצינו שהופכת מאדום ללבן כמ"ש דם נעכר ונעשה חלב, על כן יש בו רמז למחילת עוונות.

הרמ"א (סימן תצד) מביא הטעם לאכילת מאכלי חלב בשבועות, זכר לשתי הלחם, שהרי לחם שהשתמשו בו לסעודת חלב, אין להשתמש בו לסעודת בשר, ועל כרחק יצטרכו לשתי לחמים, ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים. ולפי טעם זה אין ענין במאכלי חלב, אלא הוא אמצעי לאכול ב' לחמים.

בקדושת לוי כתב שבזמן מתן תורה הרי ניתן כל התורה וא"כ כלול בה כל הימים טובים, על כן יש למצוא רמז בחג זה לכל הימים טובים, ומוצא רמזים לראש השנה שאף בהר סיני היה שופר וכן יש רמזים לסוכות ופסח, אמנם לענין יום הכפורים, מחפש הרמז עד שמוצא דאמרו חז"ל (תענית כו:) ביום חתונתו זה מתן תורה, ואמרינן בגמרא (ירושלמי ביכורים פ"ג ה"ג) ג' מוחלין עונותיהם, ואחד מהם

ליל ב' דשבועות

ליל ב' דיו"ט שבועות תשפ"ב לפ"ק

בחשקת הלימוד, והתרחקות מתאוות הגוי, אך אחר הלימוד כבר אין צריך להסביר שום דבר, שהתורה בעצמה כבר נותנת בו חשק לקדושת התורה, לכן מברכים 'אשר נתן לנו תורת אמת'.

וברמב"ן (דברים ד, ט) רק השמר לך וגו' פן תשכח את הדברים, כי כאשר אמר שנזהר בכל המצות ונשמור החוקים והמשפטים לעשותם, חזר ואמר רק אני מזהירך מאד להשמר ולשמור עצמך מאד מאד לזכור 'מאין באו אליך המצות', שלא תשכח מעמד הר סיני מכל הדברים אשר ראו שם עיניך הקולות והלפידים את כבודו ואת גדלו ודבריו אשר שמעת שם מתוך האש, ותודיע כל הדברים אשר ראו עיניך במעמד הנכבד ההוא לבניך ולבני בניך עד עולם, ע"כ. כי מלבד שצריך לזכור

בתפארת שלמה (ריש חלק מועדים) מבאר שינוי לשונות הברכות כשעולים לתורה, שכן קודם קריאת התורה מברך 'אשר בחר בנו מכל העמים' וכו', ולאחר קריאת התורה מברך 'אשר נתן לנו תורת אמת' וכו'. ומיישב, שקודם לימודו ועלייתו לתורה עדיין אין לו שלימות הרצון והחשק לתורה. וצריך לחזק את הרצון להיות בוחר בטוב. ואז העצה הוא להתבונן 'מכל העמים', כלומר מדרכי העולם אשר בווער בהם תאוות עוה"ז והיא מסמא את עיניהם, כפי שרואים בעליל שלאחר שהשיגו תאוותם הם בעצמם מואסים בה. אך בתורה ומצות אינו כן אלא כל מה שילמוד יותר נוסף לו חשקות ורצון חדש ללמוד תורה. לזה מברכים אשר בחר בנו וכו', לחזק את הבחירה בטוב

ביום חג השבועות עצמו, יש כח לעורר ביתר שאת זכרון קבלת התורה. וזה שאמר רב יוסף אלמלא 'האי יומא' כמה יוסף איכא בשוקא, כי לולא שמעורר בלימודו כח אותו היום של מעמד הר סיני, כמה יוסף איכא בשוקא, היו האנשים לומדים בקטנות והיה בעיניהם כדיוטגמא ישינה. ולכך נקרא ר' יוסף בשם 'סיני' (הוריות יב.), כי הוא הי' מיוחד במעלה זו, לעורר הכח של מעמד הר סיני.

וכמו שסיפר כ"ק אצמו"ר זצלה"ה שאביו של החסיד הנודע ר' שמחה'לע סוכנובער היה שמו ר' ישראל, והיה מחסידי קאצק, פעם פנה אליו הרבי מקאצק בתנועה מיוחדת, 'ישראל, וואס שטעלטו זיך נישט פאר, די ווארען מעמד הר סיני'...

*

את התורה, צריך נמי לזכור את 'נותן' התורה.

וכדמצינו בתפארת שלמה, רב יוסף ביומא דעצרתא וכו' אמר אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא (פסחים סח:), הרמז בזה לגודל מעלת יום הנבחר הזה למתן תורה אשר בכל שנה ושנה בהגיע יום הזה מתעורר אותו הכח שהיה אז במתן תורה במעמד הר סיני. כמ"ש (ואתחנן ד, ט) רק השמר לך וגו' פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב.

ובלא זכירת מעמד הר סיני, הלימוד הוא בבחינת 'שכחה', אך כאשר האדם משים בזכרונו מעמד הר סיני יכול לעורר אותה בחינה שהיתה בשעת קבלת התורה, ולכן אנו מברכים בברכת התורה 'נותן התורה' לשון הוה, דהיינו כאשר מעורר זכרון יום הנבחר. ובפרט

כעונה אחר האומר. ומזה יתבונן המשכיל ויפול עליו אימה ופחד בעסק התורה בשומו ללבו כי דברי התורה שנאמרים על ידי פיו, הוא דבר ה' ממש שנאמרו למשה מסיני.

ובזה יובן מה שנאמר בעשרת הדברות וידבר אלקים את כל הדברים האלה 'לאמר', אנכי וגו'. דלכאורה מהו כוונת תיבת 'לאמר', ואי אפשר לפרש 'לאמר' לזולתו, שהרי כל ישראל שמעו. אלא הפי' הוא, שיהא בכוחם לדבר במשך הדורות, את כל דברי התורה, בבחינה שנאמרו למשה מסיני.

וכן נמי יובן מה שאמרו חז"ל עה"פ 'והודעתם לבניך ולבני בניך' וסמיק ליה 'יום אשר עמדת' וכו', מה להלן באימה ויראה כו' אף כאן וכו'. ולכאורה מהו הדמיון של אדם העוסק בתורה בפני עצמו למעמד הר סיני, הלוא שם היה פנים בפנים דיבר וגו' וכל העם רואים את הקולות וגו', אלא כאמור שעסק

בעל התניא (תורה אור פרשת יתרו) עוסק בענין מעלת קבלת התורה, ומקשה שהרי אף קודם שנתנה התורה, היו כמה צדיקים וכמו האבות שהן הן המרכבה וכו'. ובתוך דבריו כתב דבר נפלא, שהתורה נקראת 'עוז', שעל ידה מאיר באדם כוחות נפש האלקית, והתורה נקרא ג"כ 'תושיה' כיון שמתשת את כח הסט"א וחומריות הגוף, שלא יעכב את האור.

ומסביר כיצד העוז של התורה נותן כח לנפש האלקית, דהנה מקור התורה הוא הקב"ה, ואורייתא וקוב"ה כולא חד. ובקבלת התורה ניתן לישראל כח שבכל מקרא ומשנה או הלכה היוצאת מפייהם, יהא זה דבר ה' ממש שנאמרה למשה מסיני, בדומה לענין שכינה מדברת מתוך גרונו, וזהו 'דברי אשר שמת'י בפיד' שאין הדבור יוצא מפי עצמו, אלא כמ"ש תען לשוני 'אמרתך', שהתורה היא אמרתך, אלא לשוני היא

יצויר ענין העבדים המרובים, ואיך ידורו, ואיך ישתמשו בהם וכו'.

ונראה לומר, שגם היום כבר יש לכל אחד משמשים רבים, כי כל דבר שמשמש בו מחפצי העולם, עבדו עליו הרבה אנשים, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ו:): כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה, וכל המכובדים ואנשי העסקים אינם אלא עבדים לעושי רצון ה', וא"כ מה יתחדש בימות המשיח, ונראה שעתה מרוב הסתרות אנו חלק מהעבדים, ואז יתגלה לנו שאנו האדונים'.

התורה שבכל הדורות, הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה מסיני. ועסק התורה בבחינת ביטול כזה, נותן עוז ותעצומות לנפש האלקית ומתיש כוחה של הסט"א.

*

בדרך דרוש, איתא בגמ' (שבת לב:): אמר ריש לקיש כל הזהיר בציצית זוכה ומשמשין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים, שנאמר בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים וגו' בכנף איש יהודי וגו'. כלומר שיהא ריבוי של עבדים כמו חיות ובהמות, שהם באים לשימוש האדם. ואפשר לשאול, איך

נעילת החג

יו"ט שבועות תשפ"ב לפ"ק

בשורשם, שהם בני בכורי ישראל ולכן כולו קודש.

וכבר הבאנו מדברי בעל התניא, ש'תורה מתשת' היינו את הגוף המסתיר את הקדושה, ועל ידי לימוד התורה יוכל לגלות אצלו את החלק אלו-ק ממעל.

*

בענין לימוד התורה מצינו בגמ' עירובין (דף נד:), ששם ישנם הרבה מאמרים בענין לימוד התורה, ומביא את הפסוק (משלי יב, כז) לא יחרך רמיה צידו וגו', בפשטות הכוונה, שהרמאי לא יצליח בתרמיתו, אך רב ששת מפרש, צייד הרמאי יחרוך, כי אתא רב דימי אמר משל לצייד שצד צפרים, אם ראשון ראשון משבר כנפיו משתמר ואם לאו

בגמ' שבת (פח:): כשעלה משה למרום שאלו מלאכי השרת, רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו וכו' אמר הקב"ה למשה, אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה וכו'. וביאר בזה כ"ק אזמור"ר זצלה"ה דישאל הם חלק אלו-ק ממעל, וזה מה שאמר הקב"ה למשה, אחוז בכסא כבודי דהיינו שיאחוז בשורשו שהוא חלק אלו-ק ממעל, וגבוה יותר מן המלאכים.

ובזה גם יובן התשובה על טענת המלאכים בעת יציאת מצרים, הללו והללו וכו', ולכאורה מה התשובה על כך, אלא עצם קדושת ישראל הוא גבוה מעל גבוה, ואין שם פגם וחטא מגיע לשם כלל, וכל הטענה שייך רק לגבי הגוף, אך הקב"ה הביט על בני ישראל

ובגמ' שם יש עוד מאמר חז"ל, נאמר 'שמחה לאיש במענה פיו, ודבר בעתו מה טוב' אימתי שמחה לאיש בזמן שמענה בפיו, וברש"י אימתי אדם שמח בתלמודו בזמן שיש לו מענה, כששואלין ממנו דבר הלכה, לשון אחר אימתי שמחה לאיש במענה פיו, **בזמן שדבר בעתו מה טוב, וברש"י שיוודע לדרוש הלכות חג בחג.**

הנה זכינו ב"ה שמאז חג השבועות שעברה עד היום, נתרבה כאן הרבה תורה בין בריבוי ה'כוללים' וכן ריבוי ב'שיעורים', ועתה נתחזקו האברכים להוסיף עוד נדבך, להקהיל קהילות ללמוד הלכות חג בחג, אשר כפי שראינו בגמרא, הוא מסוגל ביותר לשמחת התורה, יה"ר שיצליח ונזכה כולנו ללמוד תורה בשמחה וברצון ונזכה לגאולה במהרה אמן.

אין משתמר. כלומר, שצריך לראות שמה שלמד יחזור עליו עד שיהא בידו. אמר רבא, אמר רב סחורה אמר רב הונא מאי דכתיב הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט, ואם לאו קובץ על יד ירבה, אמר רבא ידעי רבנן להא מלתא ועברי עלה [היינו שיוודעים את החשיבות של חזרה, בכל זאת מזלזלים בזה], אמר רב נחמן בר יצחק, אנא עבדתה ואיקיים בידאי [שלא נתן לרצון ללמוד הרבה להתגבר עליו, אלא חזר על תלמודו עד שקלט אותו היטב, על כן הצליח לימודו].

בבית אהרן בתחילתו מביא הנהגות **מהרה"ק ר' אשר מסטאלין זי"ע**, ושם אות י"א כתב, יבחון בשכלו הדק היטב כל מה שלומד, ולא ילך מענין לענין עד אשר יבין הדבר על בוריו, וישנה וישלש או ד' פעמים שיהי' שגורה בפיו וכו' ומעט בכוונה יועיל לו, הן לחידוד השכל, הן לזכירה, הן ליראת ה'.

סעודה שלישית

פרשת נשא תש"פ לפ"ק

ובשבועות מביאין שתי הלחם ממין החיטה, שהיא מאכל אדם, הרומז שעל ידי שהאדם מטהר את עצמו בימי הספירה הוא מתעלה ומגיע מדרגת בהמה לדרגת אדם, ולכן עיקר התיקון בימי הספירה הוא דוקא במצוה אשר עיקרו בענין הדיבור, שהיא הענין הנוסף לאדם, עכתוד"ק.

סיפר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה על הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטינין זי"ע, שנמנה על תלמידי הרה"ק מקאצק, ודרכו היתה שונה משאר התלמידים שם, שהיה נוהג להרבות באמירת תהילים, וכל הנהגתו היתה בפשיטות. פעם ישבו החבריא, ועסקו בעניני חסידות, ובאמצע ההתוועדות קם הגאסטינינער, ועמד מתוך

נשא את ראש בני גרשון, וכן בהמשך הפרשה ישא ה' פניו וגו'. ענין נשיאות ראש רומז למדריגת 'אדם', שכן אדם ראשו למעלה, שיש בו כח לעלות מעלה, אבל הבהמה ראשה למטה, שנמשכת לחומריות. כ"ק אזמו"ר זצוק"ל הכ"מ ביאר בענין ספירת העומר, שיש בה דבר חידוש, שהיא בדיבור דווקא, ואין די בספירה בלב, כמו שמצינו לענין שאר מצוות כגון וספרה וגו'.

והביאור בזה, עפ"י מה שאמרו במדרש תנחומא עה"פ ומותר האדם מן הבהמה אין, שההבדל בין האדם לבהמה הוא רק הדיבור. ומצינו בספה"ק שבפסח מביאים קרבן עומר מן השעורים שהוא מאכל בהמה,

אור התורה, שבכח זה אפשר להתגבר על היצר. ומביא, שצריך לדעת שאינו מבטל את היצר כליל, אלא נותן כח להתגבר עליו, כמו גיבור אחר שאכל ושתה שיש לו יותר כח להילחם. ומבאר, שאם לא היה נשאר שום מלחמה, לא היה כל צורך בעבודה כזו, שכן עיקר המטרה שבאו לעולם, הוא כדי להילחם עם היצר. ובלא מלחמה, הרי זה כמי שרואה עצמו מנצח, בשעה שאין אף אחד כנגדו.

ולכך בא תיכף אחר שבועות, פרשת נשא את ראש, שמאחר שקיבלנו את התורה, מעתה שייך להתגבר על היצר, שבזה יהא לנו נשיאות ראש, ונוכל לעבוד את ה', וכתוצאה מכך נזכה גם לנשיאות של ישא ה' פניו אליך וגו', שיתברכו על ידי שמירת התורה בכל הברכות שפע ברכה והצלחה.

החבורה והלך לשולחן אחר והתיישב ללמוד, בתוך הדברים נפתחה הדלת והרה"ק מקאצק הופיע בבית המדרש, וראה את כל הענין, אזי פתח ואמר, אי' בזה"ק, זכאה מאן דאישתדיל באורייתא, ישנם דרכים רבים להתקרב לרבש"ע, אבל זכאה מאן דאישתדיל, מלשון התרגום כי יפתה, ארי י'שדל', שנעשה איבערגערעט להתקרב להשי"ת על ידי התורה, עכל"ק. כמו כן זקיני הרה"ק רבי יוסף זי"ע אמר, ישנם עשר אלף דרכים להתקרב לה' אבל המתקרב על ידי התורה, זו היא דרך הישר.

באוה"ח הק' פרשת בראשית מבאר ענין 'את השמים ואת הארץ', שבא לרמז על ענין הנשמה והגוף, אמנם, 'והארץ היתה תוהו ובוהו', שהגשמיות והארציות תופס את האדם, עד שמאד קשה להתגבר עליו. והעצה לזה הוא 'ויהי אור' שמרמז על

סעודה שלישית

פרשת נשא תשפ"א לפ"ק

לימוד, והזהיר ביותר ע"ז בכל עת שיכול להפריש עצמו מכל עסקיו כל או"א לפי ענינו, ואמר אפילו כשהלך היום כפי שהלך, מ"מ בשעה אחת לימוד בשמחה וזריזות, יוכל להכניס כל היום בזה, וע"י שמחה יוכל להוציא את עצמו מכל דבר רע, ולהתקרב לטוב, ע"כ.

ולכן פרשת נשא הוא פרשה גדולה גם בחומש וגם במדרש, לרמז כי כל אחד יכול למצוא מקום בתורה ועי"ז יתעלה, יעזור השי"ת שנזכה ללמוד תורה מתוך שמחה והרחבת הדעת ונזכה לגאולה בב"א.

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחתם. כ"ק אא"ז רבי מנחם זצללה"ה ביאר, שנאמר 'גם הם' לומר לנו שאין בני גרשון פחותים מבני קהת, אף שבני קהת היו נושאי הארון, כי הענין שדוקא בני קהת היו נושאי הארון, הוא כדי להחשיב את התורה, לומר לנו שמי שעוסק בתורה הוא החשוב והנכבד, ואם היו בני גרשון נושאי הארון, לא היו ניכר שהקדימו אותם בגלל התורה, אלא מפני שגרשון היה הגדול במנין השנים.

בבית אהרן מביא וז"ל, ביום א' פרשה נשא אחר תפלת המנחה, דיבר מענין

ליל שבת קודש

פרשת נשא תשפ"ב לפ"ק

התורה למנות את בני קהת ומררי ובני גרשון, מביא הכתוב סך הכל של כל הלויים, ולכאורה מה רצה התורה בזה, וכי איננו יודעים לבד לצרף את המספרים. **ובמדרש** (ו, י) כל הפקודים וגו' מאחר שחשב הלויים משפחות בני קהת לבד ומשפחות בני גרשון וכו' חזר וכללם יחד, להגיד שכולם שקולים לפני המקום בחיבה.

ובאגרא דפרקא (אות צו) נשמע מזה הגם שעבודת בני קהת שהיו מטועני ארון, היתה גבוהה מעבודת בני גרשון ומררי, וכן עבודת בני גרשון היתה גבוהה מעבודת בני מררי, עם כל זה כאשר בני מררי עושיין העבודה המוטלת עליהם, הרי זה חשוב לפני הקב"ה כעבודת בני קהת, ומזה נלמד שאין לקנאות כלל

איתא בספר ארץ צבי מהקאזיגלובער רב, דאיתא בגמ' (מגילה לא:): שקורין התוכחה של פרשת בחוקותי קודם שבועות משום תכלה שנה וקלותיה, וביאר שעל כן קוראים פרשת נשא אחר שבועות, שיש בה ברכת כהנים, משום תחל שנה וברכותיה. וכמו כן קודם ראש השנה קוראים התוכחות שבמשנה תורה, ותיכף אחר שמיני עצרת שאז נגמר הדין של ראש השנה (זוה"ק תרומה קמב.). קוראים וזאת הברכה, משום תחל שנה וברכותיה.

*

כל הפקודים אשר פקד וגו' ויהיו פקודיהם שמונת אלפים וחמש מאות ושמונים (במדבר ד, מו). לאחר שגמר

*

בפרי צדיק (אות ו) הנה תחילת הסדרה מיירי בענין השראת השכינה בישראל, ונקבעו המקומות של מחנה ישראל ומחנה לוי, וכן מחנה שכינה, כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל. ואחרי זה בא מצות שילוח מן המחנה כל טמא וכו' כמ"ש וישלחו מן המחנה וגו', להורות שאף לאחר כל השראת השכינה שיש בנפש, עדיין יכול להיות טומאה, ויהא הכרח להשתלח ממחנה שכינה. אך על ידי זה יוכל האדם ליפול ברוחו שחלילה אפס תקוה. ועל זה בא תיכף אחר זה פרשת 'גזל הגר' שידע שיש תיקון לכל דבר על ידי התשובה, כמו שנאמר בה המצווה של וידוי.

*

דבר אל בני ישראל וגו' כי יעשו מכל חטאות האדם וגו' והתודו את חטאתם וגו'. הרמב"ם ז"ל (ריש הל' תשובה) הביא את מקור ה'מצות עשה' של תשובה מהפסוק זה. ובמי השילוח כתב דפרשה זו איירי איך לתקן מעשה גזילה, ויש

אפילו את העבודת ה' של חבירו, אלא כל אחד יעשה בשמחה את העבודה המסורה לו מאת השי"ת, ובזה ישקיע כוחו ומרצו.

ומביא עוד **מהמדרש** בפרשתן, בענין שילוח מצורעין מחוץ למחנה, שמבואר במדרש כמה וכמה טעמים אמאי מקבלין צרעת, ואחד מהם הוא 'למי שנכנס בתחום שאינו שלו', ונלמד מעוזה המלך (ראה דברי הימים ב' פרק כו) שמלך בצעירותו בהיותו בן שש עשרה שנה, והצליח מאד במלכותו, לימים נתקנא בעבודת הכהונה והחליט להקטיר על מזבח הקטורת, ויאמרו לו הכוהנים לצאת מן המקדש, כי קטורת שייך לכתר כהונה, ואסור לו להקטיר, אך לא שמע אליהם, וכאשר בא עם המחנה להקטיר הקטורת פרחו לו צרעת במצחו, והציאוהו מן המקדש, ונשאר מצורע עד יום מותו. וכל זאת קרהו משום שלא הסתפק בכתר מלכות שקיבל מאת ה', ונכנס לתחום שאינו שלו, ומדה כנגד מדה, יצא מן התחום, ונדחה לגמרי מן המחנה.

כאן חידוש מיוחד, שאף גזל הגר שלכאורה נראה לעיני בני אדם, שהוא חטא שאין עליו תשובה, כיון שאין שום קרובים לגר, ולכן אין למי להחזיר, בכל זאת התורה מורה ובא, שאפשר ליתנו לכהן, ובזה יתוקן הדבר. ומכאן למדנו שאין לך דבר שעומד בפני התשובה, והשי"ת ממציא עצות לבלתי ידח ממנו נדח.

הרה"ק מראפשיץ זי"ע לימד לבעל תפילה את כוונות התפילה של ימים נוראים, וב'אשמנו' הרי יש תנועת ניגון בכל סיום של פסקא, כגון אחר דיברנו דופי, וכן אחר טפלנו שקר וכו', וברצותו לעוררו לתשובה ביאר לו את ענין התנועה, שבשעה שאומרים אשמנו הרי זה כמי שממלא את השק בעוונות, וכשמסיים את הפסקא הראשונה, כבר מלא השק על כל גדותיו, עד שאין מקום להכניס השאר, ועל זה בא התנועה, כמי שדוחף פנימה את העוונות שיהא מקום פנוי להמשך הווידוי...

סיפר כ"ק אזמו"ר זצלה"ה שפעם בא לפני הרבי מלובלין זי"ע יהודי בעל תשובה, שכבר סיגף עצמו כמה וכמה שנים, והיה מרבה בתעניות, וביקש מהרבי שיורוהו דרך תשובה. אמר לו הרבי, כי בכדי שיוכל לקבל עליו ה'תשובה' שיש לו בשבילו, ראשית כל, צריך שיאכול וישתה כראוי לכה"פ במשך שני חדשים, עד שיתחזקו כוחות גופו, ורק אז יבוא לפניו. כעבור חודש ימים חזר ובא אותו בעל תשובה ואמר לרבי "שהוא כבר מוכן", אך הרבי לא קיבל את טענתו, וענה לו "אמרתי לך לעשות כן לפחות למשך שני חדשים".

כשמלאו הימים שוב התייצב הבעל תשובה לפני הרבי, ואמר הנני מוכן לדרך התשובה, אך לדעת הרבי מלובלין עדיין לא היה הלה מוכן כראוי. החל הרבי לדבר עימו מגדלות ה', ועוצם הפגם מהחטאים, ושאלו הרבי מלובלין האם מוכן אתה? ענה הן. "אם מוכן אתה, בוא נאמר ביחד וידוי", וכאשר רק התחילו לומר "אשמנו..." הרגיש היהודי צער עצום

מקאזניץ זי"ע, וביקש ממנו שיסדר לו תעניתים לתיקון נפשו, ולא אבה המגיד להסכים לזה, על כן הלך חסיד זה לפני הרה"ק ר' מרדכיילע נעשכיזער זי"ע ושטח בקשתו, אמר לו הרבי אתן לך תיקון, קודם תתענה כל ערב ראש חודש, ואח"כ תתחיל להתענות כל יום עשירי ואח"כ בימי ב' וה', ואח"כ כבר לא תצטרך להתענות כיון שכבר תהיה בעולם העליון...

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר שחסיד אחד היה דרכו לטבול עצמו במקוואות קרים ועסק בגלגול-שלג, וחותרנו מסר דבר זה לרבו, וכאשר שאל הרבי לאותו חסיד לפשר מעשיו, ענה הרי ראיתי שאף הרבי נוהג כן. השיבו הרבי: שכשהוא ישן על המטה, קלאפט עם א צאן אין א צאן, וכשהולך למקוואות קרים וגלגול שלג, הרי הוא מחמם את עצמו. אבל הוא, כשנמצא במטתו איז עם ווארעם, אם כן כשעושה גלגול שלג קען ער זיך פארקילען...

על עוונותיו ונפל מתעלף, כאשר שבה רוחו אליו, אמר לו הרבי: "הרי אמרתי לך... שעדיין אינך מוכן".

והנה הענין שצריך וידוי דברים עם החרטה, מבואר בס' בדרך מצותיך (מצוות וידוי ותשובה), כיון שע"י חטא מתהווה לקליפות נפש וגוף, שמן ה'תאוה שבלב' נוצר הנפש של הקליפה, וע"י ה'מעשה' מתהווה הגוף של הקליפה, וזה סוד 'וחטאתי נגדי תמיד' (תהלים נא) שהוא הקליפה שהאדם עושה ע"י חטא שעומדת נגדו להצר לו, והנה כששב אזי צריך להמית את הקליפות ולהעבירם מן העולם, וזהו ע"י החרטה עם וידוי, שהחרטה הוא עקירת הרצון מן החטא, ובזה מוציא ה'נפש' מן הקליפה, ולמחות 'גופה' הוא ע"י וידוי דברים דעקימת שפתיו הוי מעשה ובזה מתבטל גופה. (ועי"ש דזהו מחסדי האל להשוות מעשה דעקימת שפתיו למעשה גמור).

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר ששמע מהרה"ק ר' משה מרדכי מלעלוב זי"ע, שפעם בא חסיד טריסק לפני המגיד

עבירה הוא בכלל גזל להשי"ת שהוא המחיה הכל והוא בעלים של כל הנבראים, וכשחוטא הרי לוקח חיות הבורא ומעבירו לסט"א, ולכן מי שזוכר שכל כוחו הוא מהשי"ת אינו חוטא.

ובאמת יסוד זה כבר מובא בגמ', (ברכות לה.) אמר רב יהודה אמר שמואל, כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו נהנה מקדשי שמים, שנאמר לה' הארץ ומלואה. רבי לוי רמי, כתיב לה' הארץ ומלואה, וכתיב השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, לא קשיא כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה. אמר רבי חנינא בר פפא כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גוזל להקדוש ברוך הוא וכו'. שכן כל הנאה שנוטל, ואינו מייחסו להקב"ה, הרי זה בגדר גזל.

ומובא בספרים רמז מוסר, על דברי הגמ', 'לא קשיא כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה'. כי יש אנשים אשר בעת שאינם רואים סימן ברכה בעמלם, והם בבחינת 'קודם ברכה', אזי אומר לה' הארץ ומלואה, דהיינו שזוכרים שהכל

והתודו את חטאתם. ברמב"ם (ריש הל' תשובה) כתב דמצוות תשובה היא בוודוי. ומביא בישמח משה (ד"ה והתודו) שנשאל, אמאי נכתב בתורה במצות התשובה רק וודוי, הלוא חרטה וקבלה על העתיד הם נמי מעיקרי התשובה כמבואר ברמב"ם (הלכות תשובה פ"ב, ב.). והשיב, דבשעה שהאדם עושה תשובה ומתחרט על שעבר על מצות קונו, א"כ ממה נפשך, אם כבר התחרט שוב אין צריך ציווי שיתחרט, ואם עדיין עומד במרדו, אין שייך ללמדו ענין התשובה. וכמו כן אין צריך ציווי על 'קבלה על להבא', שהרי כבר מוזהר ועומד שלא יחטא, וכי משום שכבר חטא הותר לו לחטוא עוד ח"ו, הרי כל עוון מוסיף על חשבונו, ולכן לא נשאר לנו אלא החלק שצריך שיתודה בפיו. (וכידוע מאגרות הרמב"ם שאל יחשוב האדם, כי בעברו על העברות החמורות, אינו נענש על הקטנות, ויתפקר בהם וכו').

בשפת אמת (תרל"א) מביא מזקינו החי' הרי"ם אמאי נזכר מצוות תשובה דווקא בענין של גזילה, ומבאר דבשורשו כל

דברי תורה וחסידות, ורבי ברוך שזה עתה הגיע לפשיסחא, ראה את עצמו תיכף כאחד מן החבורה, והצטרף לקבוצה זו, דבר זה לא היה מקובל בין התלמידים, אך בשעת מעשה לא אמרו לו דבר.

לאחר הליכה זו מחמת רוב החום היו לפעמים יורדים כמה מהתלמידים לרחוץ בנהר, ובזה הפעם ירד רבי ברוך לנהר, והנה בעת ששהה במים לקח לו האיזביצער כמה מבגדיו ועזב את המקום, וכאשר יצא רבי ברוך מהנהר וראה שלקחו לו חלק מבגדיו, הבין את הענין, וכמובן שהדבר מאד לא מצא חן בעיניו.

הסיפור נודע מיד לרבנית מפשיסחא, אשר חששה שרבי ברוך יעזוב את פשיסחא מחמת המקרה הלזה, על כן נכנסה תיכף אל הרבי ר' בונם, וספרה לו את כל המאורע, והוסיפה לטעון: הנה עד שכבר הגיע אלינו חסיד בעל השגה ותלמיד חכם שהוא גם עשיר, וכי צריכים להבריתו מכאן. הרבי רבי בונם

בידי שמים. והנה כשאך מצליח דרכו, ומקבל ברכה ושפע מהקב"ה, ונמצא בבחינת 'לאחר ברכה', אזי רח"ל שוכח את הנותן לו כח לעשות חיל, וטוען ואומר 'והארץ נתן לבני אדם', וכוחי ועוצם ידי עשו את החיל הזה. וזהו ענין הברכה, לזכור שהכל השפעה מן השמים.

*

בפשיסחא הסתופפו תלמידים חשובים עד מאד שנעשו לימים מגדולי פולין, כגון צדיקי ווארקי קאצק גור ראדזמין ועוד, לימים התחיל לנסוע לפשיסחא אל הרבי רבי בונם זי"ע תלמיד חדש ושמו הרה"ק רבי ברוך סטוטשינער זצ"ל, ורבי ברוך זה היה חסיד ולמדן וגם חתן של גביר גדול, ולא בכך יומא איתרחיש תלמיד כזה בפשיסחא, שיהא אצל אחד התלמידים תורה וגדולה במקום אחד.

בימים החמים היה הרבי רבי בונם נוהג ללכת על יד הנהר לשאוף אויר צח, ורק תלמידיו הגדולים נלוו אליו, ושוחחו

כ"ק אזור"ר זצלה"ה חזר על ווארט מהרה"ק רבי ברוך סטוטשינער זצ"ל על פרשת השבוע, נאמר בפרשת נזיר, וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וטמא ראש נזרו וגו', הרי זה סותר הנזירות ויספור פעם שנית. והנה לשון 'בפתע פתאום' תמוה הוא, למה נזכר כאן ענין זה, שלא מצאנו כן לגבי טומאת כוהנים, שגם שם צריך ליזהר מטומאה, ואמר בצחות, 'די שלימזל טרעפט דעם פרימען'... היינו כי אלה המחפשים פרימקייט יתירה, דוקא להם נופל התקלות הנדירות ביותר. (אז מ'קריכט, פארקריכט מען).

*

ואיש את קדשיו לו יהיה. בספה"ק סידורו של שבת (הדרוש הרביעי א') מביא משל מהחובות הלבבות (שער הבחינה) שני אחים ירשו מאביהם אדמה שצריכה עיבוד, אחד מהם היה זריז במלאכתו ובר דעת, והבין שאם יעסוק באדמתו לבד לא יהא לו טרף לביתו, על כן השתכר עצמו לעבוד באדמת

שמע את דבריה, וקרא להאיזביצער וביקש ממנו שיחזור ויסע לביתו, ואכן תיכף שמע לקול רבו, ארז חבילותיו ויצא מן העיר.

כאשר נודע דבר זה להרבי מקאצק, הצטער מאד על מעשה זה, ורץ תיכף אל רבו הרבי רבי בונם, וטען היתכן בשביל דבר כזה להרחיק ולאבד כלי מפואר המלא בתורה ויראה כמו האיזביצער, והוסיף לבקש רשות להחזירו לפשיסחא. הרבי רבי בונם נתרצה לכך, וכה אמר: 'אם עדיין לא עבר את הגשר החזירהו, ואם הוא כבר מאחורי הגשר תן לו ללכת. אך זאת עליך לזכור, כי אתה נוטל אותו על שכמך'. והקאצקער רבי מיד רץ אחריו והשיגו בטרם עבר את הגשר והחזירו לפשיסחא.

חסידים אמרו שבתיבות אלו: 'זכור כי אתה נוטל אותו על שכמך' רמז לו הענין שלימים עזב האיזביצער את קאצק, והתחיל להנהיג עדה בימי רבו.

כמי שנשכר לעבוד בשדות אחרים, ולכן צריך להתעסק בזה רק כמה שמוכרח כדי פרנסתו. אך כשעוסק בתורה ומצות ועבודת ה' הרי זה עוסק בשדה שלו, על כן ישתדל לעבוד את ה' בשמחה ובזריזות, כדי ששדהו יהא יפה ומשובח.

וזה שאמר הכתוב 'ואיש את קדשיו לו יהיה', פי' כל מה שהאדם עוסק בעניני קודש 'לו יהיה', ידע שרק זה מה שישאר אצלו, אך כל שאר עניני עוה"ז לא ישאר אצלו מהם מאומה.

ולכן בעת עשיית המצוות ישליך מעליו כל מחשבות הבלי העולם. ותיכף כאשר ישיג את המוכרח לפרנסת גופו, יניח את של אחרים ויעסוק בתורה ומצות, וישכים ויעריב לבית המדרש, כאדם שחביב עליו להשביח את שלו, כיון שידוע שהשדה תצמיח לו פירות בזה ובבא.

אחרים, ולעת ערב היה מוסיף שעה אחת לעבד אדמתו, וכן כל אימת שהיה נשאר בידו מעט ממון יתירה, היה מניח מלעשות בשל אחרים, והיה עוסק לשבח שדהו, ומעט מעט נגמר עבודת אדמתו כהוגן. ובסיום השנה מצא שדהו מלא בפירות, והתפרנס מהם במשך כל השנה. ומעתה כבר לא נצרך יותר להשתכר לאחרים, והיה משקיע כל כוחו ומרצו באדמתו, והיה מוסיף בה אילנות עד שהיתה תבואתה מספקת לו לפרנסה בהרחבה גדולה.

משא"כ האח השני כיון שידע שעבודת אדמתו תמנעהו מלהתעסק בפרנסה, על כן עזב שדהו, והיה משתכר לבני אדם לעבד אדמתם, ומזה היה מתפרנס, וכל אימת שנשאר בידו מעט ממון, היה מוציא הוצאות למנוחה ובטלה, וכמובן אדמתו לא הצמיחה דבר ונשארה שוממה.

והנמשל מובן, כי כל מה שהאדם עוסק בעניני עוה"ז וצרכי גופו. הרי זה דומה

סעודה שלישית

פרשת נשא תשפ"ב לפ"ק

אך ברש"י הביא מאחז"ל, למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. ולכאורה משמע שרק במקרה כזה, צריך לקבל על עצמו נזירות. וביותר ראינו ברש"י (ו) (א) ד"ה מאשר חטא על הנפש, רבי אלעזר הקפר אומר, שציער עצמו מן היין, הרי לנו שזה עוול וחסרון.

וכן בגמ' (נדרים ט:) מצינו ששמעון הצדיק אמר, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד, פעם אחת בא נזיר מן הדרום וכו', שהיה רועה, והלך למלאות מים מן המעיין וראה בבואה שלו, ופחז עליו יצרו וכו', אמר

בפרשה זו יש לנו את ענין הנזיר, ושם בסוף הענין נאמר, והניף אותם הכהן תנופה לפני ה' וגו' ואחר ישתה הנזיר יין. והקשה כ"ק אזמו"ר זצללה"ה, דלכאורה למה עדיין נקרא נזיר, הרי עתה הוא כבר לאחר סיום נזירותו, ודוקא משום שכבר איננו נזיר, לכן מותר לו לשתות יין.

ונראה להקדים לבאר כל ענין הנזירות, דמצינו בריש הפרשה, איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'. וע' באבן עזרא 'פליא', יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחר תאותם. ונראה מדבריו, שהוא דבר חשוב מאד להיות נזיר הפורש מעניני עולם הזה.

שתייתו היא כחומץ שהיא קשה, כלומר שאינו בקדושה, שתיה כזאת לא ישתה, עכתוד"ק. הרי לנו שיש נזיר מלשון פרישות, שפורש מכל עניני עוה"ז, ויכול להיות שאינו תמיד לטובה, ויש עוד ענין של נזיר, צדיק ששותה כראוי, ואז נעשה מזה נזר ועטרה.

ועל פי זה נראה לבאר, דתכלית הבריאה הוא שישתמש במאכלו ובשתייתו לעבודת ה', ואל יצער עצמו, אך כל זאת למי שכבר מרוחק קצת מתאוות עוה"ז, אך מי שעדיין נמשך אחר ההבל, עבורו יש כללים מיוחדים.

וישנם בזה ג' דרגות, הצדיק יש לו להשתמש בכוחות הגוף לשם שמים, ואין לו לצער את גופו, אלא יאכל וישתה וישן כראוי לו, וכשנמנע

העבודה שאגלחך לשמים וכו', אמרתי לו 'בני, כמוך ירבו נזירי נזירות בישראל'. הרי לנו ששמעון הצדיק לא היה ניחא ליה מכל הנזירים אלא מזה, שכן רק מי שבא לידי נסיון צריך לפרוש עצמו. הרי לנו מכאן שהנזיר הוא ענין של בדיעבד, אשר הוא דרך נכון רק בעת שצריך להיות סור מרע.

אך נראה בהקדם דברי הנועם אלימלך, שמפרש 'נזיר' מלשון 'נזר ועטרה' שנזירות היא ענין של תכשיט, ומפרש שמי שרוצה לעשות עטרה להשי"ת 'מיין ושכר יזיר' יעשה את הנזר משתיית יין, דהיינו שישתה בקדושה לשם שמים, ואז נעשה מזה נזר לה'. וכדמצינו (יומא עא.) הרוצה לנסך יין על גבי המזבח, ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, אך 'חומץ יין וחומץ שכר, לא ישתה' פירוש אם

ותקלה, אעפ"י שיש בזה דרכים של היתר, וחושב להשתמש בו לטובה, אומרים לו 'זיר עצמו', צריך לפרוש מזה, אף על פי שאינו רואה שמזיק לו, כיון שהוא דבר מפורסם שיוצא מכך קלקולים, שוב אין זה תלוי בשיקול דעתו.

וזה מה שמתרץ כ"ק אזורי זצלה"ה, 'ואחר ישתה הנזיר יין', כי כל אחד צריך ליזהר שהגשמיות לא יזיקו לו ח"ו, ולכן מי שעדיין אינו ראוי להשתמש בגשמיות באופן שיביא לו תועלת בעבודת ה', צריך להיות נזיר מלשון פרישות, בין אם ידוע לו שזה מגרע אצלו מעבודת ה', בין אם הם דברים שידועים שבדור זה הם מזיקים ליראת שמים, מכל זה צריך לפרוש. אך מי שכבר בדרגא, שראוי לעשות מעניני עוה"ז נזר לה',

מהדברים שיכולים להוסיף לו לעבודת ה', זהו ענין 'ציער עצמו מן היין'. ואח"כ יש עוד גדר, וזה מצינו ב'איש אחד מן הדרום', זה שרואה לעצמו שבא משערי ההיתר לידי נסיון, כנזיר הזה שפחז עליו יצרו, אע"פ שאין מי שיבחין שיש בזה נסיון, ורק הוא יודע בנסיונו, אזי צריך לפרוש אף מדבר שאין לו שום איסור, ועל זה שיבח אותו שמעון הצדיק, שראה עליו שהוא אדם חשוב, שעושה לעצמו בעת הצורך גדרים שלא יפול מעבודת ה'.

אך יש עוד דרגא, והיא 'הרואה סוטה בקלקולה', כי לפעמים יש דבר שהאדם עצמו אינו רואה צורך לפרוש מזה, ובטוח בעצמו שלא יבוא לידי מכשול, אך אם רואים בדור ההוא, שהמה דברים המביאים לידי נסיון

יעזור השי"ת שנזכה לסור מרע,
לפרוש מכל מה שצריך להינזר, ואלו
הראויים לכך, יהא להם לנזר על
ראשם, ונזכה לביאת גוא"צ בב"א.

אזי צריך לשתות יין בדרגא של
נזירות, וזהו 'ואחר' שהאדם כבר פרש
מעניני העולם, וכבר אינו נמשך לרע,
'ישתה יין', וישתמש בעניני העולם
לעשות מהם נזר ועטרה.

ליל שבת קודש

פרשת במדבר תשפ"ג לפ"ק

פרטי הדברים, וזה לשון קדשו, שלהיות כי הוא זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים, ולתחתונים, ומיום הבריאה הם יושבים ומצפים מתי יבוא בני ישראל מדבר סיני, לזה כשהגיעו שמה 'לא עצרו כח לספר סדר הדבר', ותיכף קדמה ההודעה באומרו ביום הזה באו וגו', הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק, ושמחו שמים וארץ, כי זה הוא תכלית הבריאה ותקותה.

ידוע בשם צדיקים שבדברי אור החיים הק' כאן במתן תורה אפשר להרגיש, אז די פאפיר ברענט, היינו שמרגישים גודל ההשתוקקות למתן תורה.

עומדים אנו ערב ראש חודש סיון, השבוע של ההכנה לקבלת התורה, בפרשת יתרו כשבאו למדבר סיני נאמר, **בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני, ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני וגו'.**

והקשה האור החיים הק' לאחר שכבר נאמר שהגיעו למדבר סיני, אמאי חזר לאחוריו לומר שנסעו מרפידים לסיני, וביאר, שהכתובים נכתבו באופן של 'אהבה מקלקלת השורה', שמרוב תשוקה אין הדברים מסודרים כהוגן, ועל כן הקדים הכתוב לספר בהתפעלות שבאו למדבר סיני, ורק אח"כ חזר על

וכדברי התנא דבי אליהו (זוטא פרק יד) פעם שאל אליהו הנביא צייד אחד שלא עסק בתורה, בני, מה תשיב לאביך שבשמים ליום הדין, ענה האיש ששיב, 'בינה ודעת לא נתנו לי מן השמים' שאל אותו אליהו ממה אתה מתפרנס, אמר ציד אני, שאלו שוב, ומי לימדך לארוג פשתן ולעשות מצודות להעלות הדגים מן הים, אמר זה אני יודע. אמר לו אליהו הנביא, ומה להביא דגים מן הים נתנו לך בינה, לדברי תורה שכתוב בה (דברים ל) כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו לא נתנו לך בינה וכו', מיד היה מרים קולו ובוכה ומתאנח וכו'.

והקשה הרה"ק מקאצק (רמתים צופים ריש סי' ג'), מה היקשה אליהו הנביא, וכי כל אחד שיודע להעלות דגים במצודתו, מסוגל גם להשגת דברי תורה. אלא כך הוא ביאור הענין, צייד זה לא ידע אף את מלאכת הצידה, אלא שדוחק

ביום הזה באו מדבר סיני. וברש"י שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום ניתנו. הרה"ק רבי צדוק ז"ע (פרי צדיק ראש חודש סיון ב') הקשה איך שייך לדבר על דברי תורה בראש חודש, הרי עדיין לא ניתנה תורה, שכן רק עתה באו למדבר סיני.

ומביא מחז"ל שאי אפשר לזכות לדברי תורה אלא אם כן יש צמאון ותשוקה לכך, כאדם שצמא למים קרים על נפש עיפה. ובפרט שיהיה נבלע דברי תורה בלבבו עד שירגיש טעם בתורה, זה בא רק על ידי החשק והתשוקה. ועתה כשבאו למקום קבלת התורה נתמלאו בתשוקה עצומה לתורה. ועל זה אמרו חז"ל שתמיד יהיה לישראל חשק זה כמו ביום שבאו למדבר סיני. ולכן בכל שנה כשבא יום זה של ראש חודש סיון, צריך לעורר צמאון וחשק לקבלת דברי תורה. ובזה יזכו להרגיש טעם בתורה שיקבלו.

תורה, שאז הכינו עצמם בני ישראל מצידם לקבל את התורה. כדכתיב ויחן שם ישראל נגד ההר, שאז ציפו והשתוקקו בני ישראל להגיע לזמן מתן תורה. וזהו עיקר העבודה מצד האדם לעשות הכנת הלב למתן תורה.

וזהו שנאמר בשם הרה"ק ר' הערשלע מרימנוב זי"ע שבאותן הימים בני ישראל היו מתפללין להשי"ת והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותך עכלה"ק. ולכן בכל שנה, עיקר העבודה מצד האדם, הוא ההכנה בה' ימים שקודם זמן מתן תורה, להיות נעשה כמדבר להפקיר כל עניני עולם הזה, וכל רצונו ותשוקתו יהא לעשות רצונו של מקום. ובזה יזכה בזמן מתן תורה להשפעות הקדושה.

*

הפרנסה אילצו והביאו לכך, עד שלמד דרכי הפרנסה. על כן אמר לו אליהו, דע לך שאם היית מרגיש בנפשך דוחק גדול כזה, על אשר אתה חסר מן התורה ומרוחק מן ה' יתברך, והיית טורח בשלימות נפשך, כפי שאתה טורח בשלימות גופך, בוודאי היית מגיע אף להשגת התורה.

וראה עוד בפרי צדיק (אות ג) שביאר את הנאמר, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, שאין הכוונה בעבודה זו על מתן תורה, שכן זה לא היה כלל 'עבודת האדם', אלא מצד השם יתברך, וכמו שאמרו במדרש (שהש"ר א, טו) בשעה ששמעו ישראל אנכי ה' אלהיך נתקע תלמוד תורה בלבם, ובשעה ששמעו ישראל לא יהיה לך נעקר מלבם יצר הרע, אלא ענין תעבדון על ההר הזה, הכוונה על חמשה ימים אלו מראש חודש סיון עד מתן

ישראל, כי דוקא מתוך כל עם ישראל יחד ניכר גדולות השי"ת, ואם חסר אחד מן הכלל אזי יחסר המזג, והוא כמו בשעה שמציירין את צורת המלך על ידי כמה אלפים שרטוטים ומשיכות הקולמוס, מצבעים שונים, כל חלק מוסיף נוי לתמונה, ואם יחסר אחד מהם, הרי כל צורת המלך חסרה. ומעתה יובן, כי כל אחד ואחד מישראל הוא אחוז במדה אחת ממדותיו של הקב"ה כמו"ש כי חלק ה' עמו. ובעת שהי' נמנה אז התגלה השי"ת בזאת המדה שהוא אחוז בה, וממילא באותו רגע היה הוא הגדול שבכל ישראל, ובזה קיבל כל אחד מישראל התנשאות, כיון שראו את גודל החשיבות של תפקידם.

ובבית אהרן הרחיב בענין זה, ובסוף דבריו כתב, היוצא לנו מזה, שחיוב על כל איש ישראל לידע ולחשוב שהוא יחיד בעולם בבחינתו. ושהוא וגם איש

שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו'. (כמדבר א, ב). הנה בפרשה זו מונין את מספר בני ישראל, וברש"י שמתוך חיבתן מנאן בכל שעה, (ועצם המנין יש בו גם חסרון, ולכן מונין על ידי מטבע). ויש לבאר מהו ערכו וענינו של מנין, והנה השל"ה הק' מפרש שהמנין מורה שאין האדם רק חלק מן הכלל, אלא יש חשיבות לכל פרט בעצמו, וצריך כל אדם להחשיב את עצמו לדבר שבמנין, וכאלו הכל תלוי בו ובפעולתו, כדברי חז"ל (קדושין מ, ב) לעולם יחשוב האדם כאילו העולם חציו חייב וחציו זכאי, וכשעושה עבירה מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה, וכשעושה מצוה מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות.

והרה"ק מאיזביצא ביאר בזה טפי, 'שאו' הוא מלשון התנשאות, היינו שע"י המנין התברר בעליל שלמען כבודו יתברך צריך כל אחד ואחד מבני

ומבאר בהקדם דברי הגמרא (תענית ז, א) דברי תורה נמשלו למים, שמניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה, כפי שמצינו מעשה שאמרה בתו של הקיסר לרבי יהושע בן חנניה, שהיה אדם מכוער, אין זה ראוי שחכמה מפוארה שהוא התורה יהא בכלי מכוער, אמר לה רבי יהושע, באילו כלים שומר אביך את היין, אמר לה בכלי חרס, אמר לה רבי יהושע, וכי זה ראוי שאביך ישמור את יינו בכלי חרס ככל פשוטי העם, ואכן נתנה את היין בכלי זהב וכסף והחמיץ היין עיי"ש. נמצא שייך מחזיק דוקא בכלי חרס, כך התורה אינה מתקיימת אלא במי שדעתו שפלה.

הרי לנו שלקבל את התורה צריך להיות בהכנעה וביטול, ובכך נעשה כלי המוכשר להחזיק בתוכו ייגה של תורה,

אחר כמוהו לא היה עדיין בעולם. כי אם היה כבר כמוהו בזה העולם לא היה הוא נצרך עוד להיות בעולם. רק באמת כל איש ואיש הוא דבר חדש בעולם. וצריך לתקן את מדתו בזה העולם, שבוודאי זהו העיכוב לביאת משיחנו שיבא במהרה בימנו, וצריך לתקן מדותיו ותורתו השייכים להנשמה שלו עד שיתוקן כל העולמות ע"י כלל ישראל.

*

עומדים אנו בשבוע שהספירה הוא כנגד מידת המלכות, שענינו לזכור שכל הכוחות שיש לנו הכל מאת ה', ואין לנו כלום מלבד עזרתו יתברך. **ובישמח ישראל** (ג) מביא את דברי המדרש (במדבר ב, ג) הביאני אל בית היין, למרתף הגדול של יין זה סיני. ויש לבאר מה ענינו של בית יין לקבלת התורה.

ואהבה למים, והנה אף אם יש לאדם יראה ואהבה, מכל מקום אם אינו עושה עצמו הפקר כמדבר אינו יכול לקנות התורה, והוא דומה לעוף שיש בה שתי כנפיים להגביה עצמה, מכל מקום אם שוקלת גופה הרבה אינה יכולה לפרוח, כן הדבר הזה, אם הוא גם החומר שאין דעתו שפלה, אינו יכול לפרוח, ונשאר למטה.

וראה **בשפת אמת** (תרט"ד) שהשבת שלפני שבועות הוא ההכנה לקבלת התורה, כי מצינו שהתורה ניתנה בג' דברים באש במים במדבר. והשבת הוא בבחינת מדבר, כי מדבר רומז לביטול שאין לו כלום משל עצמו ורוצה רק לשמוע דבר ה'. ובשבת קודש יש בכל איש ישראל קצת מזה, כיון ששוכת אז מכל המלאכות, לכן יכול לשמוע את דבר ה'. ולכן אף מצינו שהשבת ניתנה במרה עוד קודם מתן תורה, כי הוא ההכנה לה.

וזה ביאור דברי **המדרש**, מרתף גדול של יין זה סיני, לרמוז שצריך דוקא להיות בבחינת מרתף שהוא מקום נמוך, וכן בבחינת כלי חרס, שהם דברים שפלים, ושם ניתנה התורה להורות שהכלי המחזיק והשומר להתורה הוא הכנעה וענוה, וזהו נמי שאמרו **חז"ל** (סוטה ה') שסיני הי' נמוך שבהרים.

וגם יום השבת קודש עצמה מרומז נגד מידת מלכות, שאין לו כלום מעצמו, וכמה דאמרינן בעשרת הדברות, ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, ויום השביעי שבת לה' אלקיך, היינו שבשבת בא לידי הכרה שכל מלאכתו נעשית על ידי הקב"ה, והוא אינו אלא צינור שההשפעה עובר דרכו.

ובדרך זה ביאר **האבני נזר** את דברי **המדרש**, בג' דברים ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר וכו', כי אש רומז ליראה

שאכן התורה ירושה לכל אחד ואחד, אך כדי להשיג כראוי את התורה צריך הכנה של ענוה ושפלות, שרק אז התורה נבלעת בדמיו, ועל זה אמרו חז"ל התקן עצמך ללמוד תורה, שיעשה הכנה, כי ההכנה אינו בירושה.

יהי רצון שנזכה להכין עצמינו כראוי לקבלת התורה, ושיהא דברי התורה נבלעים בדמיו, ובמהרה נוושע בגאולת עולם אמן.

נמצא דבשבת זו על ידי שהאדם מכיר שהכל בידי שמים, וכל מעשינו ופעולתינו הם בכח ממעל, בזה נעשה הגוף מוכשר לקבל את התורה, והנה הקשו הקדמונים (ראה שפ"א סוכות תרמ"ז). שבפר' וזאת הברכה נאמר, תורה צוה לנו משה 'מורשה' קהלת יעקב, הרי לנו שהתורה ירושה לנו, אך בפרק שני דפרקי אבות (משנה יב) מצינו, התקן עצמך ללמוד תורה, 'שאינה ירושה לך', ולכאורה סתרא אהדדי, ונראה ליישב על פי הדברים הללו,

סעודה שלישית

פרשת במדבר תשפ"ג לפ"ק

אנכי ה' אלהיך נתקע תלמוד תורה בלבם, ובשעה ששמעו ישראל לא יהיה לך נעקר מלבם יצר הרע, אלא ענין תעבדון על ההר הזה, הכוונה על חמשה ימים אלו מראש חודש סיון עד מתן תורה, שאז הכינו עצמם בני ישראל מצידם לקבל את התורה.

ובאור החיים הק' הביא שלשה ענינים שהם עקרי ההכנה לקבלת התורה, הא' הוא התגברות והתעצמות בעסק התורה, כי העצלות הוא עשב המפסיד השגתה, דהיינו שמי שמתעצל בדברי תורה הרי הוא כמי שלקח סממני רפואה שלא ישיג את התורה חלילה, כי אין התורה נמצאת אצל המתרפים בה, ורוצים לעדן נפשם, אלא באלו

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני. ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחננו במדבר ויחזן שם ישראל נגד ההר. עומדים אנו ערב ראש חודש סיון, איתא מהמגיד מקאזניץ זי"ע, אז מ'זאל זיך קאכען בכל יום בפרשיות התורה בענין שהיה באותו יום במדבר סיני, כי בכל שנה נתגלה שוב הארה שלו.

הרה"ק ר' צדוק זי"ע (פרי צדיק, ג) ביאר את הנאמר, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, שאין הכוונה בעבודה זו על מתן תורה, שכן זה לא היה כלל 'עבודת האדם', אלא מצד השם יתברך, וכמו שאמרו במדרש (שהש"ר א, טו) בשעה ששמעו ישראל

כמדבר, וענין האחדות מרומז במה שאמר, **ויחן שם ישראל**, לשון יחיד, שנעשו כולן יחד כאיש אחד בלב אחד.

וידוע מה שהוקשו **הקדמונים** למה קבע השי"ת את חג השבועות לדורות ביום חמישים מן הספירה. הלוא התורה ניתנה למחרתו ביום נ"א לספירה, שכן יצאנו ממצרים ביום ה', וממחרת התחילו לספור ספירת העומר, נמצא לפי החשבון שיום ארבעים ותשע לספירה היה ביום חמישי, ולמחרתו יום החמישים היה ביום ו', ולכ"ע התורה ניתנה בשבת שזה ביום נ"א מן הספירה.

ותירץ **המהרש"א** (עבודה זרה דף ג') שלפני קבלת התורה היו בני ישראל צריכים לטהר ולקדש עצמם מזוהמת מצרים, כי רק מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, ולכן רק אחר שהשלימו טהרתם במשך חמישים יום, זכו לקבל למחרתו את התורה, על

שמתאמצים להשיגה, ולכן צריך להסיר מעליו כל הרצונות האחרים כדי לזכות בכתרה של תורה. (עיין שו"ע יו"ד סי' רמ"ו כ"א).

וענין ב' הוא השפלות והענוה, שלא יתנהג בגאווה, אלא ידע שכל כוחותיו הם מתנת הבורא, כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שדעתו שפילה. וענין הג' הוא בחינת ייעוד חכמים בהתחברות בלב שלם ותמים, היינו שיהא אחדות בלבבות, וכמו כן שיהיו נוחים זה לזה בהלכה. והם המה הדברים שבהם נעשית הכנה הראויה לקבל את התורה.

וג' דברים אלו מרומזים בפסוקי התורה, **ויסעו מרפידים**, נתכוין לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים והכינו עצמם לעבוד עבודה בנועם ה', **ויחננו במדבר**, פירושו לשון שפלות, שמשים עצמו

יהי רצון שנזכה להכין עצמינו להיות
כלי שרת לתורה, ולקבל את התורה
בשמחה ברצון, ונגאל במהרה ברחמים
אמן.

כן קבע השי"ת לדורות שיחוגו את חג
שבועות ביום החמישים, שבו ביום
זכינו להשלים מידת יראת חטא
הקודמת לחכמה, להורות כי עיקר החג
שלנו הוא על ההכנה, שנעשו בני
ישראל ראויים וכלים מוכנים לקבלת
התורה.

אחר הבדלה

פרשת במדבר תשפ"ג לפ"ק

השבוע היארציית של הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זצ"ל נסתלק בחג השבועות, אא"ז הרה"ק רבי יוסף זי"ע לפני תחילת נשיאותו באמשינאוו היה רבה של העיר אוסטראווע, הוא נהג שם ברבנות במשך 13 שנה, שם היה חסיד מופלג בשם רבי בן ציון אוסטראווער, הוא היה עוד בקאצק, ואח"כ היה מחסידי גור, והוא שידך בין בית אמשינאוו לגור, ואז נעשה השידוך של דודי הרה"ק רבי יעקב דוד זצ"ל עם ר' שלמה יאסקאוויטש חתנו של האמרי אמת.

בתקופת השידוכים היו שני שידוכים על הפרק, ואא"ז העדיף שידוך זו מפני מעשה שהיה בתקופת קאצק, שבזמן שפרש האיזביצער מקאצק, לא היה שם החידושי הרי"ם בעת ההוא, כיון ששהה באותו שעה ברוזין, וכיון שחזר וראוהו הרבי מקאצק אמר לו, 'דו האסט מיר נישט איבערגעלאזט, וואונטש איך דיר אהן חן פאר דיינע קינדער לדורות'. ואז לפני השידוך בירר זקני הרה"ק רבי יוסף היטב מקור מימרא זו של הרה"ק מקוצק, ולכן גמר שידוך זו.

בעת גמר השידוך הגיעו שני הצדיקים למקום השידוך, אא"ז מרן רבי יוסף זי"ע הזדררו כיון שבגור מדייקים בזמנים, ואכן הגיע בזמן המדויק. אך האמרי

אמת התעכב בדרך כיון שעגלתו נשתברה על אם הדרך, ומשום כך התאחר לבוא עד איזה שעות אז נענה האמרי אמת ואמר, אז מען איז זיך נאר משדך מיט אמשינאוו שפעטיגט מען שוין!...

אחר כך בעת החתונה עצמה, אכל האמרי אמת עם החתן בקערה אחת, אח"כ שלח שיריים לאחי החתן אא"ז זי"ע, והקערה נשברה עוד קודם שבא לידו...

לאמרי אמת היה חברותא עם נכדו זה, וכן היה לו הרבה חברותות במשך היום, ובכלל היה מדויק מאוד בזמנים, כ"ק אאמו"ר זצ"ל סיפר לי דבר מעניין, שהיה נהוג בגער כשעברו לשאול את הרבי, שהיו נגשים אל שולחן ומיד כשקיבלו תשובה יצאו, וכבר נכנס השני, ולא יכלו להתעכב יתר על המידה. היה פעם יהודי עם שאלה בפיו, וקיבל תשובה אך לא הבין היטב מה התשובה, על כן חזר לשאול שוב, אמר לו הרבי, 'בעל הגדיש חייב', נבהל האיש מאוד שמא הרבי מקפיד עליו, על כן ניגש אל הגה"צ רבי משה בצלאל (אחיו של האמרי אמת שהיה בטל אליו עד מאד, ואצלו יכלו לשאול אודות התשובות של האמרי אמת) ושאלו על כך, הרגיעו ר' משה בצלאל, תנוח דעתך שלא דיבר אליך כלל, כי הרבי משנן תמיד משניות בין גברא לגברא, ומיד שענה לך בפעם הראשונה חזר למשנתו עד שייכנס הבא אחריו, והרבי אווז עכשיו במסכת בבא קמא...

לאחר שנהיה רבי, אמר פעם לאחד מחשובי החסידים, שאביו השפת אמת וזקינו החידושי הרי"ם שבחו אותי מאד, אך שניהם טעו בי, החסיד היה חכם ענה מיד, עדיף לומר כי גדול אחד טועה, מאשר לומר ששני גדולים טעו...

איתא בחז"ל שיש מצוה קלה ומצוה חמורה, כיבוד אב ואם הוא מצוה חמורה, שלוח הקן הוא מצוה קלה, ולכאורה איזה מצוה נחשבת קלה, מה היא שונה משאר המצוות, ובפשטות הטעם היא מפני שאפשר למצוא מצוה זו בדרך בלא טירחא, והאמרי אמת פירש דבר זה בדרך חסידות, ששלוח הקן נקראת מצוה קלה, כי בכל מצוה כפי גודל ההכנה כן נחשב המצוה, ובלא הכנה נחשב פחות, והיות שבמצוה זו נאמר 'כי יקרא' ולמדו מכך 'פרט למזומן', נמצא שאי אפשר לקיימה מתוך הכנה, ומצוה שנעשית בלא הכנה, נקראת מצוה קלה.

היה שולח בכל ראש חודש מעות להמלמד של בנו, סירב המלמד לקבל המעות שלא רצה להסתפק מהרבי, הרבי שלח למסור שוב את הכסף להמלמד, ולומר לו שכופין אותו על מדת סדום, זה נהנה וזה לא חסר, שהרי המלמד נהנה, והוא לא חסר, שכן אמרו חז"ל שעל הוצאת בניו לתלמוד תורה שאם מוסיף מוסיפין לו...

האמרי אמת האט צוריקגעדרייט די זייגער, וסידר את הזמנים שיתפללו מוקדם, ותפילת שחרית היה בשעה שבע וחצי, עד אז היו שם 'עובדים' גדולים שהתפללו בזמן מאוחר, (אמנם רבי בן ציון אוסטראווער כן המשיך להתפלל מאוחר ואמר מיר מיינט די רבי נישט), בתקופה זו באו לפניו קבוצה מהחסידים הגדולים וטענתם בפיהם, אמאי היה צריך לשנות, מה לא היה טוב בדרכו של אביו, ענה להם הרבי בחריפות, **אם היו רוצים עתה מן השמים את הנהגתו של אבי, וואלט עהר נאך היינט געלעבט...**

כשהיה בארץ ישראל, בכל מקום שהגיע הביא מיד מדברי חז"ל כגון טבריא טוב רואי ועוד רבות מדברי חז"ל דברים נפלאים, כהיום זה כבר נדפס ואפשר לראות זאת בכתובים, ורואים בחוש איך כל ההסתכלות על העולם היה תורה'דיג.

נשאר כתבים שכתבו החסידים מדברי תורתו, ומזה נדפס ספר אמרי אמת על התורה, יש גם חלק ליקוטים שיש שם דברים נפלאים מאד. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

א גוטע וואך, א פרייליכע וואך, א גוטן חודש א לעבטיגען חודש.

